

ZARZĄDZENIE NR 3/2010

Wójta Gminy w Słupnie
z dnia 20 stycznia 2010 roku

w sprawie oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Urzędzie Gminy w Słupnie.

Na podstawie:

1. Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz.94; ze zm.), art. 226,
2. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 169 poz. 1650; z 2003 ze zm.),
3. Polskiej Normy PN-N-18002:2000 „Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Ogólne wytyczne do oceny ryzyka zawodowego”,
4. Polskiej Normy PN-80/Z-08052 „Ochrona pracy. Niebezpieczne i szkodliwe czynniki występujące w procesie pracy. Klasyfikacja”,

w celu zapewnienia poprawy bezpieczeństwa oraz ochrony zdrowia pracowników Urzędu Gminy w Słupnie

§ 1

1. Zarządzam obowiązkową ocenę ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Urzędzie Gminy Słupnie.
2. Zobowiązuję służbę BHP do prowadzenia oceny ryzyka zawodowego, stosownie do załącznika nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

WÓJT

mgr Stefan Jakubowski

Zasady i tryb przeprowadzania oceny ryzyka,

1. Dane ogólne

- Przedmiot i cel opracowania
- Podstawa opracowania oceny

2. Szacowanie i ograniczanie ryzyka zawodowego

- Pojęcie ryzyka
- Analiza, badanie ryzyka
- Identyfikacja zagrożeń
- Szacowanie ryzyka
- Redukcja ryzyka
- Ocena ryzyka po redukcji
- Wykorzystanie wyników dokonanej oceny ryzyka
- Informowanie o ryzyku.

3. Identyfikacja czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia występujących w procesach pracy - zagrożenia na stanowisku:

- pracodawcy,
- dyrektora,
- pracownika administracyjno-biurowego,
- konserwatora,
- woźnej,
- elektryka,
- konserwator/operator koparko- ładowarki,

Karty analizy ryzyka zawodowego dla stanowisk pracy:

- pracodawcy,
- dyrektora,

- pracownika administracyjno-biurowego,
- konserwatora,
- woźnej,
- elektryka,
- konserwator/operator koparko- ładowarki,

Karty informujące o ryzyku na stanowisku:

- pracodawcy,
- dyrektora,
- pracownika administracyjno-biurowego,
- konserwatora,
- woźnej,
- elektryka,
- konserwator/operator koparko- ładowarki,

Dane ogólne

Przedmiot i cel opracowania

Przedmiotem opracowania jest udokumentowanie oceny ryzyka zawodowego, występującego przy pracach, o których mowa w pkt. 3.

Poprawa warunków pracy ma znaczący wpływ na zwiększenie jej efektywności, jak również na zmniejszenie kosztów. Istnieje bowiem ścisła zależność pomiędzy właściwymi warunkami pracy, a wydajnością oraz kosztem ogólnym przedsięwzięcia.

Analiza ryzyka zawodowego, to identyfikacja występujących w procesach pracy zagrożeń czynnikami niebezpiecznymi, szkodliwymi czynnikami fizycznymi i chemicznymi, a także czynnikami uciążliwymi, w celu zastosowania niezbędnych środków profilaktycznych zmniejszających prawdopodobieństwo wystąpienia niepożądanych zdarzeń związanych z wykonywaną pracą.

Podstawa opracowania oceny

Podstawą opracowania oceny jest art. 226 ustawy z dnia 26 czerwca 1996 r., Kodeksu pracy, § 39 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy /t.j. Dz. U. z 2003r. nr 169, poz. 1650 ze zmianami/.

Szacowanie i ograniczanie ryzyka zawodowego

Pojęcie ryzyka

Według definicji prawnej, ryzyko zawodowe, to możliwość wystąpienia niepożądanych, związanych z wykonywaną pracą zdarzeń powodujących straty, w szczególności niekorzystnych skutków zdrowotnych będących wynikiem zagrożeń zawodowych występując w środowisku pracy lub związanych ze sposobem wykonywania pracy.

W ocenianiu ryzyka dla potrzeb bezpieczeństwa pracy przyjęto trzy składniki ryzyka: zagrożenie, przewidywaną ciężkość skutków - jakie mogą powstawać wskutek aktywizacji zagrożenia, oraz prawdopodobieństwo powstania skutków o przewidywanej ciężkości.

$$\text{Ciężkość skutków} \times \text{prawdopodobieństwo} = \text{ryzyko}$$

Schemat oceniania, szacowania ryzyka

Skutki	X	Prawdopodobieństwo	=	Ryzyko
D	x	D	=	D
D	x	S	=	D
S	x	D	=	D
D	x	M	=	S
M	x	S	=	S
S	x	S	=	S
S	x	M	=	S
M	x	S	=	S
M	x	M	=	M

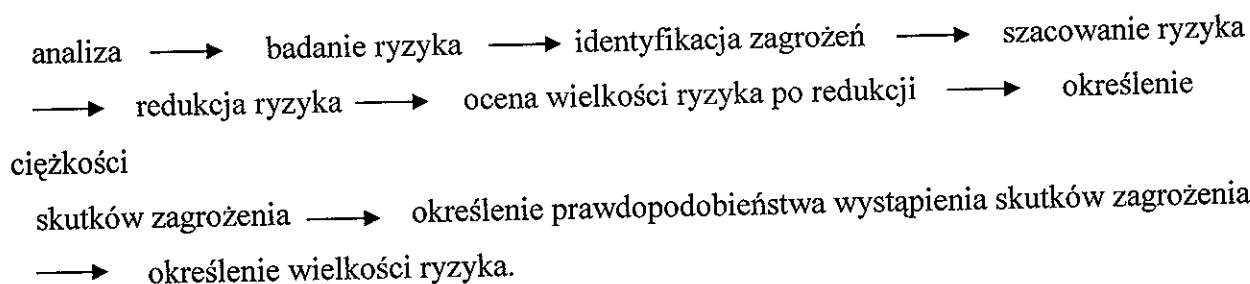
Zgodnie z podaną regułą największe ryzyko istnieje wtedy, gdy skutki zagrożeń są duże, np. gdy zagrożenie może spowodować śmierć człowieka lub grupy osób oraz gdy istnieje duże prawdopodobieństwo, że wydarzenie o takich skutkach może wystąpić. Reguła ta pokazuje również, że ryzyko można redukować przez ograniczenie stopnia ciężkości skutków zagrożeń oraz przez zmniejszenie wielkości prawdopodobieństwa występowania niebezpiecznych wydarzeń mających zdolność powodowania utraty zdrowia lub życia.

Analiza, badanie ryzyka

Badanie ryzyka polega na:

- identyfikacji zagrożeń towarzyszących technologii zadaniu lub czynności,
- ocenieniu ryzyka,
- złożeniu projektu redukcji ryzyka,
- dokonaniu oceny ryzyka po jego redukcji.

Schemat zawierający poszczególne elementy analizy ryzyka przedstawia, poniższy graf:

Wynik analizy, badania ryzyka stanowi podstawę decyzji dotyczącej zastosowania ocenianej technologii, jej modyfikacji lub zastąpienia jej inną, bezpieczniejszą. Analogicznie, analiza ryzyka stanowi podstawę decyzji dotyczącej sposobu wykonywania określonych poszczególnych zadań, czynności, ich modyfikacji, wprowadzania zmian organizacyjno-technicznych, a także zastępowanie wykonywania tych czynności innymi metodami.

Identyfikacja zagrożeń

Identyfikacja zagrożeń wymaga rozpoznania lub przewidzenia niebezpiecznych sytuacji czy też wydarzeń. Powstają one w związku z:

- warunkami środowiska pracy,
- wykorzystywaną energią,
- stosowanym wyposażeniem,
- stosowanymi materiałami,

- popełnieniem przez człowieka niebezpiecznych błędów.

Zagrożenia zostały zidentyfikowane na podstawie posiadanej statystyki i wiedzy o już zaistniałych niebezpiecznych wydarzeniach, a także po dokładnym przeanalizowaniu warunków towarzyszących kolejnym etapom zaplanowanego do realizacji zadania związanego z wykonywaniem robót, głównie :

- pracodawcy,
- dyrektora,
- pracownika administracyjno-biurowego,
- konserwatora,
- woźnej,
- elektryka,
- konserwator/operator koparko-ładowarki,

Zagrożenia występujące na stanowiskach pracy zostały wyszczególnione tabelach nr 1 – 7 (zagrożenia na stanowisku pracy, sposoby ochrony przed zagrożeniami i środki ochrony), natomiast w tabelach nr 8 - 14 (karty analizy ryzyka przy wykonywaniu poszczególnych czynności - robót) pokazano zagrożenia jako możliwe niebezpieczne wydarzenia towarzyszące wykonywanym czynnościom wraz z przedstawieniem możliwych ich skutków (wielkości - ciężkości), prawdopodobieństwa wystąpienia tych zdarzeń oraz sposoby redukcji wymienionych zagrożeń.

Szacowanie ryzyka

Dokonując oceny ryzyka, do każdego zidentyfikowanego zagrożenia skierowano dwa pytania:

- 1. Jakie skutki, wypadkowe lub chorobowe, mogą powstać pod wpływem zagrożenia?**
- 2. Jakie jest prawdopodobieństwo wystąpienia rozpoznanych skutków wypadkowych lub chorobowych?**

Odpowiadając na pytanie pierwsze przyjęto przewidywany rodzaj obrażenia lub choroby i w kolumnie "skutek" podano symbol oceny ciężkości skutków jako:

"D"- duże, na przykład: śmierć pracownika lub grupy pracowników, kalectwo lub długotrwała choroba, względnie długo utrzymująca się niesprawność,

"S"- średnie, gdy wydarzenie spowoduje uleczone obrażenie lub chorobę których leczenie może trwać od czterech dni do miesiąca z szansą całkowitego wyleczenia,

"M"- małe, gdy doznane obrażenie spowoduje straty czasu na leczenie lub gdy leczenie nie przekroczy trzech dni.

Odpowiadając na pytanie drugie przyjęto częstość występowania poznanych skutków zagrożeń, odróżniając ciężkość skutków od prawdopodobieństwa ich powstania. Np.: człowiek mieszkający w pobliżu lotniska jest narażony na doznanie śmiertelnych obrażeń wskutek upadku samolotu na jego dom. Skutki "spadnięcia samolotu na jego dom" są "duże", natomiast prawdopodobieństwo ich wystąpienia jest bardzo małe i dlatego ryzyko powodowane tym zagrożeniem traktuje jako akceptowalne. W kolumnie "prawdopodobieństwo" podano symbol ocenionego prawdopodobieństwa jako:

"D" - duże, gdy wiemy, że skutki takie zdarzają się dość często, np. 1 raz na 1000 czynności,

"S" - średnie, gdy skutki są prawdopodobne,

"M" - małe, gdy skutki są prawie niemożliwe.

Redukcja ryzyka

Redukcji ryzyka, obniżenia jego wielkości, możliwego do zaakceptowania, dokonano poprzez:

- upewnienie się o istniejącym zagrożeniu i jego wielkości w wyniku sprawdzenia stanu technicznego wyposażenia przed jego użyciem, dokładnej oceny warunków w miejscu wykonywania określonych zadań, dokonanie pomiarów ochronnych, np. porażeniowych itp.,
- wyeliminowanie niepełnowartościowego materiału,
- zastosowanie zabezpieczeń, osłon stających się przegrodą pomiędzy źródłem zagrożenia a organizmem człowieka,
- zastosowanie niezbędnych środków ochrony indywidualnej przez poszczególnych pracowników w warunkach zagrożenia,

- opracowanie szczegółowych procedur bezpiecznego wykonywania poszczególnych czynności pomimo zagrożenia,
- zapewnienie pracownikom specjalnej wiedzy, umiejętności oraz sprzętu pozwalającego na bezpieczne wykonywanie czynności.

Redukcji ryzyka (znajdowania efektywnego sposobu zmniejszania ryzyka) dokonywał zespół inżynierjno-techniczny Zakładu, przy wykorzystaniu cennych uwag pracowników wykonujących czynności będących przedmiotem analizy.

Ocena ryzyka po redukcji

Końcowym etapem analizy ryzyka było określenie wielkości ryzyka z uwzględnieniem zaproponowanych zabezpieczeń i ochron.

Gdy wszystkim czynnościom towarzyszyło małe ryzyko, to zadanie zostało uznane za bezpieczne. Ryzyka średniego, a tym bardziej dużego nie akceptowano. W przypadku gdyby choć jednej czynności towarzyszyło ryzyko średnie lub duże, wówczas proponowany był sposób zredukowania ryzyka. Następnie, ponownie dokonywano oszacowania ryzyka, z uwzględnieniem zaproponowanych zmian w zabezpieczeniach i dopiero wówczas dokonana ocena zmniejszonego, zredukowanego ryzyka dawała podstawę do dokonania wpisu akceptującego w kolumnę "ryzyko po redukcji".

W przypadku, gdy zaproponowane środki nie powodowały satysfakcjonującej redukcji ryzyka, brano pod uwagę inne opcje, np.: zastosowanie innego wyposażenia, powierzenie wykonania zadania wyspecjalizowanej firmie czy też podjęcie decyzji o odstąpieniu od planowanego przedsięwzięcia.

Wykorzystanie wyników dokonanej oceny

Uzyskane wyniki dokonanej oceny ryzyka na określonych stanowiskach - przy wykonywaniu określonych czynności, wskazują na zastosowanie takiej oceny dla zadań nowych, trudnych i niebezpiecznych. Ocena ta posłuży do określenia w przyszłości niskoryzykownego sposobu wykonywania trudnych zadań.

Z chwilą jej zatwierdzenia, ocena ta staje się podstawową procedurą bezpiecznej realizacji zadań na stanowiskach pracy. Stanowi podstawę do udzielania szczegółowego instruktażu pracownikom wraz z poleceniem wykonania zadania.

Informowanie o ryzyku

Dostarczenie informacji zgodnie z art. 226 kp. wymagało zebrania danych o wielkości ryzyka, na jakie są narażeni pracownicy, możliwych negatywnych skutkach ekspozycji na wypadkowe lub chorobowe zagrożenia oraz o koniecznych do zastosowania środkach lub procedurach ochronnych i zabezpieczających.

W związku z powyższym niezbędne było opracowanie dla każdego stanowiska karty informującej o ryzyku oraz zapoznanie pracowników z jej treścią.

Dla stanowisk pracy, wykonywanych czynności, będących przedmiotem obecnej oceny ryzyka, informacja o ryzyku występującym na danym stanowisku została zawarta w kartach - Informacja o ryzyku na stanowisku.

Materiały wykorzystane do sporządzenia oceny

- Instrukcja obsługi maszyn, urządzeń.
- Instrukcja bhp na stanowisku pracy
- Zakładowa tabela przydziału odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej.
- Szacowanie i ograniczanie ryzyka, Ryszard Studenski, "Atest - Ochrona Pracy", nr 6/94, Kraków 1994.
- Rozpoznanie zagrożeń i redukcja ryzyka, Ryszard Studenski, "Atest - Ochrona Pracy", nr 5/95, Kraków 1995.
- Zarządzanie Bezpieczeństwem, prawne, techniczne i psychologiczne zasady organizacji bezpiecznej pracy w małej i średniej firmie. Poradnik pracodawcy, Ryszard Studenski, GIG Katowice 1999.
- Miesięcznik "Atest - Ochrona Pracy" z 2001r. i 2002r.
- Normy: PN - N - 18002:2000 „Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy”, PN - 80/Z – 08052 „ Ochrona pracy. niebezpieczne i szkodliwe czynniki występujące w procesie pracy. Klasyfikacja”, PN – EN – 1050: 1999 „ Maszyny. Bezpieczeństwo. Zasady. Oceny ryzyka”.

Aktualne na 2010r.	Aktualne na 2011.	Aktualne na 2012r.	Aktualne na 2013r.

WÓJT

mgr Stefan Jakubowski